

Про підсумки діяльності ради суддів загальних судів у II півріччі 2013 року

Рада суддів загальних судів у цілому виконала завдання, які визначені Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та були поставлені у затверджених радою суддів загальних судів Планах роботи ради на I та II півріччя 2013 року.

Для кожного члена ради суддів загальних судів зазначений період був часом напружених пошуків шляхів розвитку судової системи та вирішення проблем організаційного й матеріально-технічного забезпечення судів і діяльності суддів, незалежності судочинства, зміцнення організаційної єдності функціонування органів судової влади, соціального захисту суддів та членів їх сімей, підвищення ефективності роботи з кадрами в системі загальних судів. Своєю повсякденною діяльністю рада суддів загальних судів намагалася довести, що суддівське самоврядування дійсно є однією з найважливіших конституційних гарантій забезпечення справедливого і незалежного суду, від ефективності роботи якого певною мірою, залежить і стан здійснення судочинства в державі, дотримання гарантій забезпечення незалежності і недоторканності суддів та функціонування інших органів судової влади.

Так, відповідно до частини шостої статті 122 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» рада суддів загальних судів здійснює контроль за організацією діяльності судів загальної юрисдикції, заслуховує інформацію голів цих судів про їх діяльність, інформацію Голови Державної судової адміністрації України з питань організаційно-матеріального забезпечення відповідних судів; розглядає питання правового захисту суддів, соціального захисту і побутового забезпечення суддів та їхніх сімей, заслуховує з цих питань представників Державної судової адміністрації України, приймає відповідні рішення; вносить подання Вищій раді юстиції щодо призначення суддів на адміністративні посади в загальних судах та звільнення їх з таких посад; звертається з пропозиціями щодо вирішення питань діяльності відповідних судів до органів державної влади та органів місцевого самоврядування; приймає інші рішення з питань, віднесених до її повноважень.

Підсумки проведених засідань та прийнятих рішень

За підсумками роботи у період з 26 червня по 26 грудня 2013 року рада суддів загальних судів провела 7 засідань, на яких було прийнято 68 рішень.

Для порівняння, у I півріччі з 1 січня по 26 червня 2013 року рада суддів загальних судів провела 8 засідань, на яких було прийнято 54 рішення.

Більшість питань, розглянутих радою суддів загальних судів у II півріччі 2013 року, стосувались призначення суддів на адміністративні посади в місцевих та апеляційних загальних судах.

Так, за звітний період Вищій раді юстиції було внесено 177 подань, з яких 158 подань про призначення на адміністративні посади голови суду чи заступника голови суду, 17 подань про звільнення з посад заступників голів судів та призначення таких суддів на посади голів цих судів, 2 подання про звільнення суддів з посад голови суду та заступника голови суду за власним бажанням. Крім того, при вирішенні деяких кадрових питань, радою суддів загальних судів було проведено співбесіду з 53 кандидатами, які претендували лише на 26 вакантних адміністративних посад у судах.

Для порівняння, у I півріччі 2013 року 160 подань, з яких 148 подання про призначення на адміністративні посади голови суду чи заступника голови суду, 10 подань про звільнення з посад заступників голів судів та призначення таких суддів на посади голів цих судів, 2 подання про звільнення суддів з посад голів суду за їх власним бажанням.

Решта питань, розглянутих за період, що аналізується, стосувались фінансування, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення судів, організації роботи з інформаційного наповнення і функціонування офіційних веб-сайтів загальних судів на офіційному веб-порталі судової влади України та інших питань організації діяльності судів загальної юрисдикції.

Одним з проблемних питань, яке піднімалось радою суддів загальних судів як у I півріччі 2013 року, так і у II півріччі 2013 року є стан фінансового та матеріально-технічного забезпечення місцевих, апеляційних загальних судів.

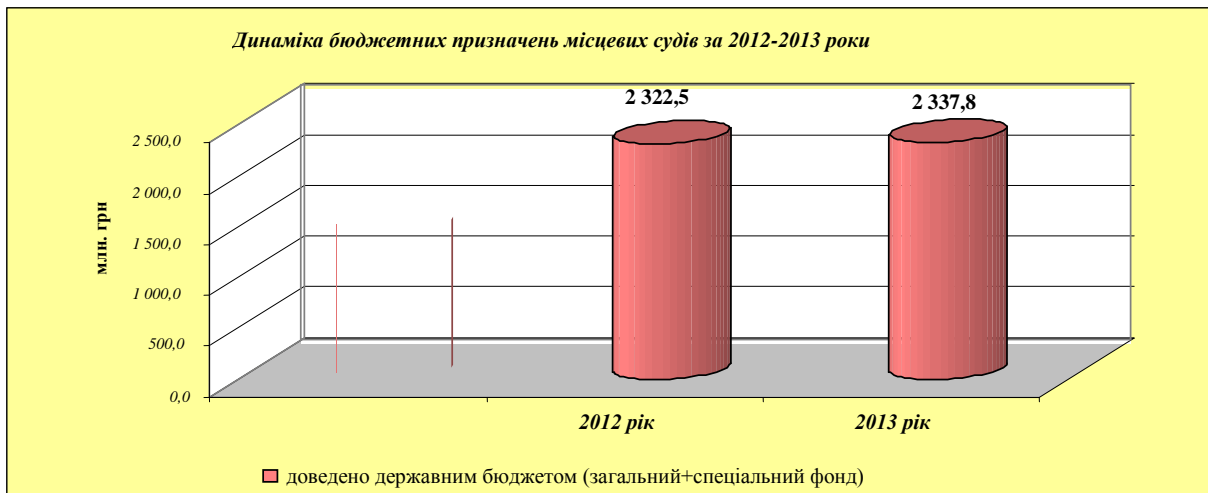
З вказаного питання, Державна судова адміністрація України неодноразово порушувала питання щодо покращення фінансування апеляційних та місцевих загальних судів, та надавала відповідні пропозиції стосовно вирішення означених питань, проте ці пропозиції не були підтримані ні Кабінетом Міністрів України, ні Міністерством фінансів України.

За інформацією Державної судової адміністрації України бюджетні призначення апеляційних та місцевих загальних судів у II півріччі 2013 року мали тенденцію до зростання (див. діаграми 1, 2).

Діаграма 1

Діаграма 2

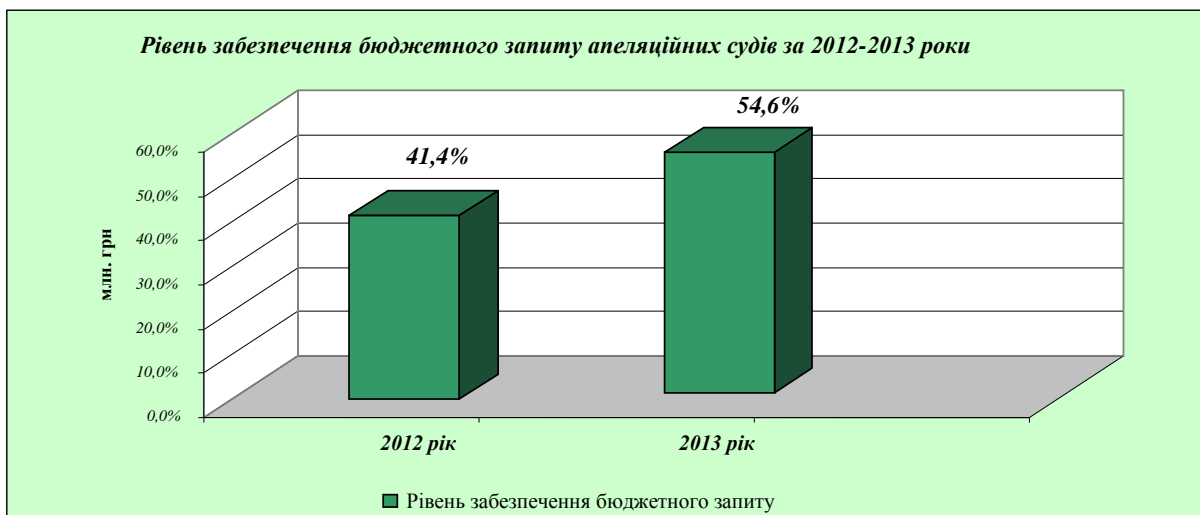

Потреба в коштах на забезпечення судів загальної юрисдикції у 2013 році складає 6822,5 млн грн, з них:

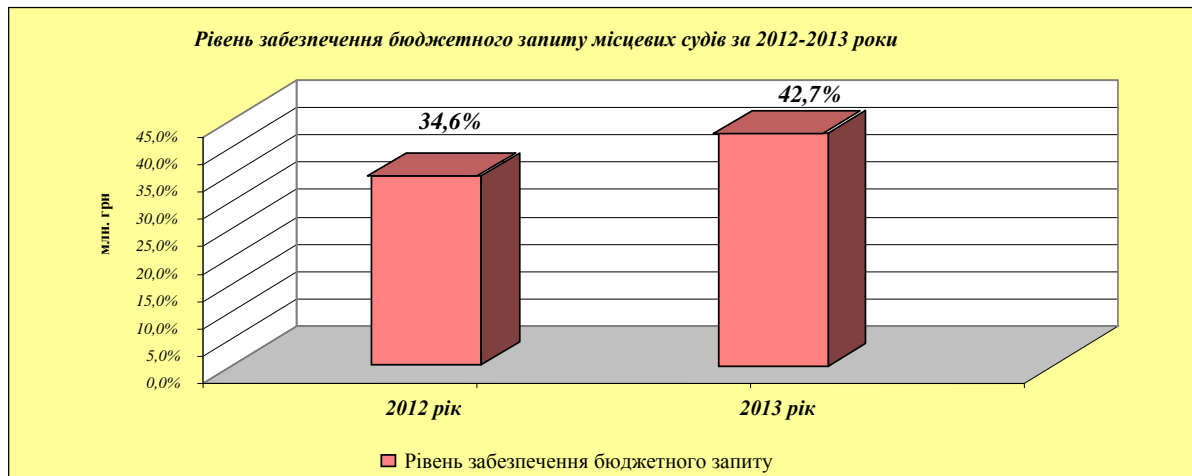
апеляційних загальних судів (КПКВ 0501030) – **1 350,2** млн грн;
місцевих загальних судів (КПКВ 0501040) – **5 472,3** млн гривень.

Як інформує Державна судова адміністрація України у 2013 році відсоток задоволення бюджетного запиту в апеляційних загальних судах складає **54,6** відсотка, а в місцевих загальних судах – **42,7** відсотка, тоді як у 2012 році цей показник складав в апеляційних загальних судах лише **41,4** відсотка та місцевих загальних судах **34,6** відсотка (див. діаграми 3, 4).

Діаграма 3

Діаграма 4

За результатами розгляду вказаного питання, радою суддів було прийнято рішення від 03 жовтня 2013 року № 78, яким доручено голові ради суддів загальних судів звернутися до Президента України, Прем'єр-міністра України та Ради суддів України з проханням вирішити питання щодо внесення змін до Закону України «Про державний бюджет на 2013 рік» в частині збільшення асигнувань бюджетних призначень на оплату праці працівників апаратів місцевих та апеляційних загальних судів.

На виконання вказано рішення, головою ради суддів загальних судів Отрош І. О. було направлено відповідне звернення щодо фінансового забезпечення апеляційних та місцевих загальних судів. У зверненні, головою ради суддів загальних судів зазначається про те, що Державним бюджетом України на 2013 рік передбачено фінансування видатків на оплату праці за рахунок коштів загального фонду, а решта видатків – за рахунок коштів спеціального фонду (судовий збір). Як наслідок, суди позбавлені можливості навіть у межах кошторисних призначень планувати свою фінансово-господарську діяльність, оскільки підписати акт виконаних робіт, послуг можливо лише за наявності коштів на реєстраційному рахунку суду.

Крім того, у зверненні вказується на критичну ситуацію з оплатою рахунків, що негативно впливає на матеріально-технічне забезпечення судів, а головне – не забезпечується своєчасне відправлення кореспонденції (повісток, справ тощо), чим порушується право особи на судовий розгляд справ упродовж розумного строку, гарантоване статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

У зверненні, головою ради суддів загальних судів порушувалися питання про сприяння щодо:

- внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» у частині збільшення видатків на оплату праці працівників апарату апеляційних та місцевих загальних судів, а саме за КПКВ 0501030 «Здійснення правосуддя апеляційними загальними судами» видатків на оплату праці – 1350,2 млн. гривень та за КПКВ 0501040 «Здійснення правосуддя місцевими загальними судами» видатків на оплату праці – 5472,3 млн. гривень;

- внесення змін до статті 55 Бюджетного кодексу України в частині її узгодження зі статтею 142 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», згідно з якою бюджетні призначення на утримання судів належать до захищених статей видатків Державного бюджету України;
- доповнення частини восьмої статті 13 та частини другої статті 48 Бюджетного кодексу України нормою щодо судового збору.

У звітному періоді, радою суддів загальних судів 24 липня 2013 року та 11 вересня 2013 року розглядалося питання щодо типового для загальних судів проекту загородження, яке відокремлюватиме підсудних від складу суду і присутніх громадян. Відповідно до Кримінального процесуального кодексу України необхідно провести заміну в судах загальної юрисдикції металевих загороджень, які відокремлюють підсудних від складу суду і присутніх громадян, на загородження із скла чи органічного скла.

Згідно з Дорученням Президента України від 05.07.2012 № 1-1/1795 «Щодо невідкладних заходів, пов'язаних із прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» Державній судовій адміністрації України запропоновано організувати за участю Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ заміну в судах загальної юрисдикції металевих загороджень, які відокремлюють підсудних від складу суду і присутніх громадян, на загородження із скла чи органічного скла.

За результати розгляду вказаного питання 11 вересня 2013 року радою суддів загальних судів прийнято рішення № 65, яким доручено Державній судовій адміністрації України підготувати типовий для загальних судів проект загородження, яке відокремлюватиме підсудних від складу суду і присутніх громадян, та про результати поінформувати раду суддів загальних судів.

Неодноразово радою суддів загальних судів розглядалося питання про стан розробки та затвердження Інструкції з діловодства в місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, апеляційних судах міст Києва та Севастополя, Апеляційному суді Автономної Республіки Крим та Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

Так, на виконання прийнятого рішення ради суддів загальних судів від 24 липня 2013 року № 58 з вищевказаного питання, головою ради суддів загальних судів Отрош І. О. відповідно до розпорядження від 31 липня 2013 року № 14 було створено робочу групу для узагальнення пропозицій та зауважень, наданих апеляційними та місцевими загальними судами щодо проекту Інструкції з діловодства у місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, апеляційних судах міст Києва та Севастополя, Апеляційному суді Автономної Республіки Крим та Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

25 грудня 2013 року відповідно до рішення ради суддів загальних судів № 113 узагальнені пропозиції та зауваження до зазначеної Інструкції були передані Державній судовій адміністрації України для подальшого врахування при внесенні змін до вказаної Інструкції.

Важливим питанням, яке розглядалося радою суддів загальних судів у звітному періоді було питання щодо необхідності вивчення проблем, пов'язаних із функціонуванням автоматизованих систем документообігу, що використовуються в апеляційних та місцевих загальних судах.

Так, за результатами вивчення вказаного питання, на виконання рішення ради суддів загальних судів від 24 липня 2013 року № 59, головою ради суддів загальних судів за розпорядженням від 31 липня 2013 року № 15 було створено робочу групу з питань, пов'язаних із функціонуванням автоматизованих систем документообігу судів.

За результатами проведеної робочою групою роботи з вказаного питання, 21 листопада 2013 року радою суддів загальних судів було обговорено результати узагальнення пропозицій та зауважень апеляційних і місцевих загальних судів з питань, пов'язаних із функціонуванням автоматизованих систем документообігу судів та прийнято рішення № 101, відповідно до якого, узагальнені пропозиції та зауваження апеляційних та місцевих загальних судів з питань, пов'язаних із функціонуванням автоматизованих систем документообігу судів, були направлені для подальшого врахування при внесенні змін до Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженого рішенням Ради суддів України від 26 листопада 2010 року № 30, погодженого Державною судовою адміністрацією України 26 листопада 2010 року, до Ради суддів України та Державної судової адміністрації України.

Також проблемним питанням, яке повстало перед радою суддів загальних судів у звітному періоді, стало питання щодо неналежного формування особових справ суддів, що в свою чергу негативно впливає на виконання радою суддів загальних судів функції внесення подання Вищій раді юстиції щодо призначення суддів на адміністративні посади.

З зазначеного питання головою ради суддів загальних судів були направлені листи головам апеляційних та місцевих загальних судів з проханням вжиття заходів щодо належного формування особових справ суддів з урахуванням положень Постанови Кабінету Міністрів України від 25.05.1998 року №731 «Про затвердження Порядку ведення особових справ державних службовців в органах виконавчої влади», ст.29-1 Закону України «Про Вищу раду юстиції», параграфу 3.1 Регламенту Вищої ради юстиції та Рішення Ради суддів України від 27.01.2006 року №35, що в свою чергу забезпечить подачу кандидатами на адміністративні посади необхідного пакету документів та сприятиме виконанню радою суддів загальних судів функції внесення подання Вищій раді юстиції щодо призначення суддів на адміністративні посади.

Крім того, головою ради суддів загальних судів було направлено лист Голові Державної судової адміністрації України з проханням вжити заходів для розробки проекту нормативно-правового документу, який регулюватиме питання формування та ведення особових справ суддів, оскільки на даний час відсутній єдиний нормативно-правовий акт про порядок формування та

ведення особових справ суддів, що ускладнює формування єдиної практики ведення кадрового діловодства в частині ведення особових справ суддів.

Пункт 3.2 наказу Державної судової адміністрації України від 20.03.2007 року №24 «Про затвердження нової редакції Методичних рекомендацій щодо ведення обліку кадрів і кадрового діловодства в місцевих та апеляційних судах загальної юрисдикції», до затвердження відповідного нормативно-правового документа про порядок формування та ведення особових справ суддів рекомендує користуватися Порядком ведення особових справ державних службовців з урахуванням положень, які врегульовані Законом України «Про Вищу раду юстиції» та Порядком розгляду питань та підготовки матеріалів щодо призначення чи обрання на посаду професійного судді, і переведення судді до іншого суду, звільнення з посади судді, затвердженням рішенням Ради суддів України від 27.01.2006 року №35.

В цьому ж пункті рекомендовано враховувати положення Закону України «Про порядок обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» та Указу Президента України «Про Положення про порядок розгляду питань та підготовки матеріалів щодо призначення на посаду професійного судді вперше», які на даний час втратили чинність згідно Закону України від 07.07.2010 року «Про судоустрій і статус суддів» та Указу Президента України від 11.01.2012 року №8/2012 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких указів Президента України».

За результатами розгляду Державною судовою адміністрацією України вказаного листа голови ради суддів загальних судів, було розроблено проект Порядку формування, ведення, обліку та зберігання особових справ суддів.

Після опрацювання вказаного проекту Порядку апеляційними та місцевими загальними судами, провівши аналіз пропозицій, зауважень апеляційних та місцевих загальних судів, які надійшли на адресу ради суддів загальних судів, 21 листопада 2013 року було прийнято рішення № 102 про направлення до Державної судової адміністрації України пропозиції та зауваження ради суддів загальних судів, а також апеляційних та місцевих загальних судів щодо проекту Порядку формування, ведення, обліку та зберігання особових справ суддів для подальшого врахування.

У зв'язку з непоодинокими випадками надходження до ради суддів загальних судів чисельних скарг за результатами розгляду яких радою суддів загальних судів були встановлені факти порушення суддями апеляційних та місцевих загальних судів вимог чинного законодавства, 11 вересня 2013 року радою суддів загальних судів було прийнято рішення № 74, яким схвалено діяльність ради суддів загальних судів, спрямовану на забезпечення дотримання апеляційними та місцевими загальними судами вимог чинного законодавства та інших нормативно-правових актів та доручено голові ради суддів загальних судів Отрош І. О. при встановленні радою суддів загальних судів систематичного або грубого одноразового порушення суддями апеляційних та місцевих загальних судів вимог чинного законодавства та інших нормативно-правових актів, що підривають авторитет правосуддя, вживати відповідні заходи, спрямовані на усунення виникнення таких

порушень в подальшому, які можуть становити загрозу утвердженню в державі принципу верховенства права, здійсненню правосуддя на засадах, визначених Конституцією та законами України.

Так, на виконання вказаного рішення, головою ради суддів загальних судів Отрош І. О. були скеровані листи головам апеляційних та місцевих загальних судів щодо встановлення радою суддів загальних судів непоодиноких випадків незабезпечення судами порядку доступу до судових рішень та недотримання пункту 13 Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2006 року № 740. У листі звертається увага суддів, на неприпустимість виникнення таких випадків, оскільки таким чином нівелюється мета ведення Реєстру як цілісної бази даних судових рішень.

Також були встановлені випадки недотримання суддями вимог частини другої статті 16 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», якою визначається, що суддя здійснює правосуддя в мантії та з нагрудним знаком.

Головою ради суддів загальних судів Отрош І. О. у згаданому листі запропоновано головам апеляційних та місцевих загальних судів ініціювати проведення у судах виробничих нарад, на яких звернути увагу суддів та працівників апаратів судів на забезпечення належної організації роботи по наповненню Єдиного державного реєстру судових рішень, ведення контролю за повнотою та дотриманням строків направлення копій судових рішень до Реєстру, а також наголосити суддям на необхідність відправлення суддями правосуддя в мантії та з нагрудним знаком.

Неодноразово радою суддів загальних судів розглядалися питання про заохочення відзнаками ради суддів загальних судів суддів та працівників судів.

Так, за значний внесок у забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, юридичних осіб, інтересів держави на засадах верховенства права, зміцнення авторитету судової влади, становлення та зміцнення України як демократичної, соціальної і правової держави, а також за розвиток національного законодавства, високий професіоналізм, наукову (юридичну), просвітницьку діяльність, Почесною Грамотою ради суддів загальних судів було нагороджено суддів та працівників апаратів судів, всього 181 особа.

За значний внесок у забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, юридичних осіб, інтересів держави на засадах верховенства права, зміцнення авторитету судової влади, становлення та зміцнення України як демократичної, соціальної і правової держави, а також за значні досягнення у роботі, високий професіоналізм та сумлінну працю, Грамотою ради суддів загальних судів було нагороджено суддів та працівників апаратів судів, всього 101 особа.

За високий професіоналізм та значний внесок у забезпечення захисту прав і свобод громадян, Подяку ради суддів загальних судів оголошено 54 працівникам апаратів судів.

Відповідно до частини четвертої статті 88, статті 122 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» радою суддів загальних судів також було прийнято 2 рішення про звернення до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з пропозицією про дострокове зняття з судді дисциплінарного стягнення та два рішення про відмову у внесенні такої пропозиції, оскільки рада суддів загальних судів вважала, що суддею, на якого Вищою кваліфікаційною комісією України було накладено дисциплінарне стягнення у вигляді догани, були допущені істотні порушення вимог чинного законодавства при здійсненні ним правосуддя, які можуть підривати престиж та авторитет судової системи України.

У II півріччі 2013 року, як і в I півріччі 2013 року, значної уваги радою суддів загальних судів було приділено питанням організації роботи з інформаційного наповнення і функціонування офіційних веб-сайтів загальних судів на офіційному веб-порталі судової влади України з метою забезпечення виконання вимог Законів України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», «Про доступ до публічної інформації» і належного функціонування офіційного веб-порталу судової влади України, з урахуванням положень наказу Державної судової адміністрації України № 103 від 17.06.2011 «Про організаційне забезпечення функціонування офіційного веб-порталу судової влади України». За результатами розгляду зазначеного питання та здійснення відповідного моніторингу радою суддів загальних судів були прийняті відповідні рішення, а саме:

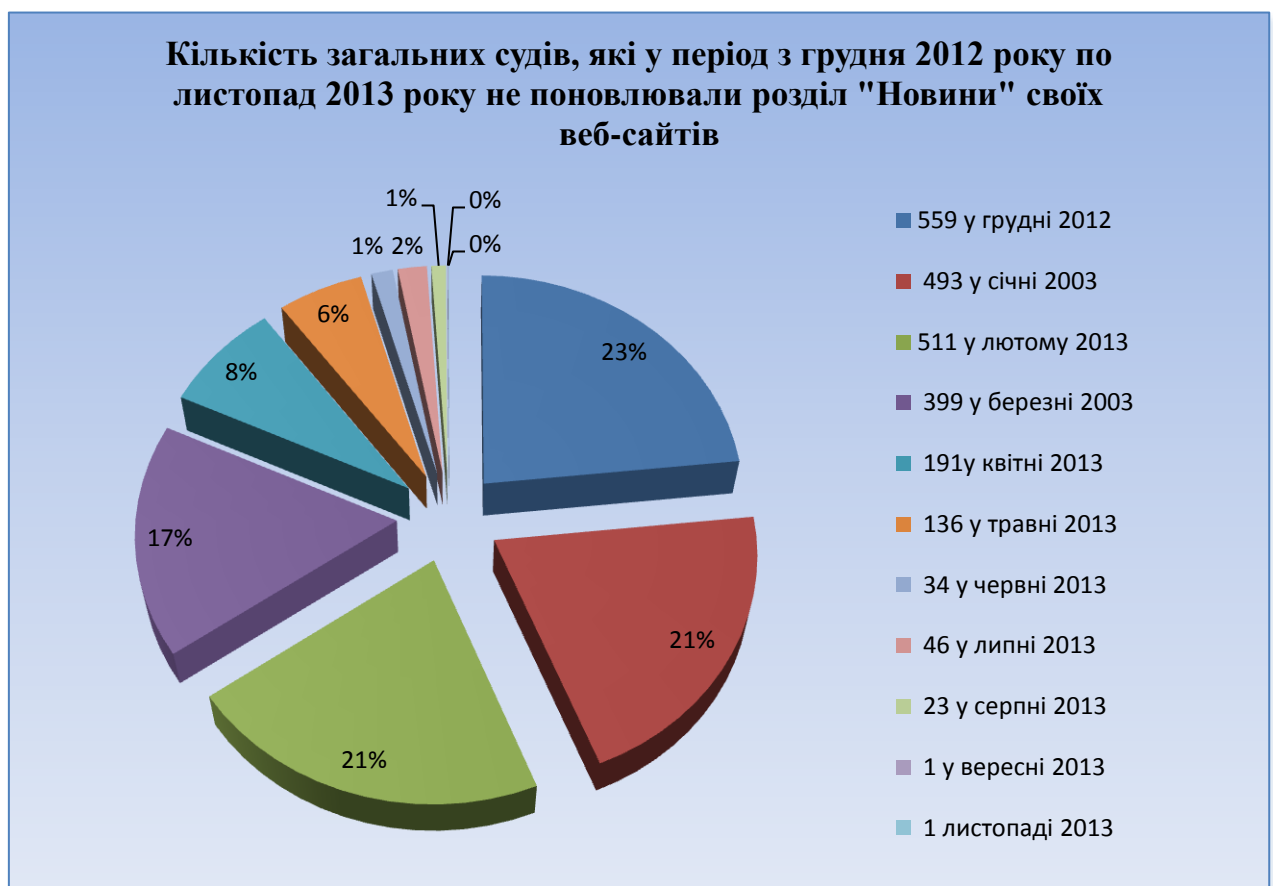
- 24 липня 2013 року № 57, яким за результатами проведеного Державним підприємством «Інформаційні судові системи» моніторингу стану інформаційного наповнення веб-сайтів загальних судів та їх оновлення, радою суддів загальних судів відзначено позитивні зміни в організації роботи з інформаційного наповнення і функціонування офіційних веб-сторінок загальних судів на офіційному веб-порталі судової влади України та схвалено діяльність Кодимського районного суду Одеської області, Люботинського міського суду Харківської області та Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області з зазначеного напрямку та визначено вказані суди такими, що найактивніше розміщували інформацію на своїх офіційних веб-сторінках офіційного веб-порталу судової влади України у період з 01 червня по 30 червня 2013 року. Крім того, Державній судовій адміністрації України та Державному підприємству „Інформаційні судові системи” доручено вжити заходи щодо встановлення лічильників відвідувачів (користувачів) офіційних веб-сторінок місцевих та апеляційних загальних судів, а також офіційної веб-сторінки ради суддів загальних судів на офіційному веб-порталі судової влади України;

- 11 вересня 2013 року № 69, Державній судовій адміністрації України доручено вжити заходів для забезпечення контролю щодо функціонування встановлених лічильників відвідувачів (користувачів) офіційних веб-сторінок місцевих, апеляційних загальних судів, а також офіційної веб-сторінки ради суддів загальних судів на офіційному веб-порталі судової влади України, та за

результати зазначеного контролю, щомісячно до 05 числа кожного місяця інформувати раду суддів загальних судів;

- 03 жовтня 2013 року № 82, схвалено діяльність ради суддів загальних судів в частині забезпечення виконання місцевими та апеляційними загальними судами вимог Законів України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», «Про доступ до публічної інформації» шляхом постійного формування на веб-сторінках місцевих та апеляційних загальних судів веб-порталу судової влади України розділу «Список справ, призначених до розгляду»;

- 21 листопада 2013 року № 103, відзначено позитивні зміни в частині інформаційного наповнення і функціонування офіційних веб-сторінок судів на веб-порталі судової влади України та схвалено діяльність 27 апеляційних та 665 місцевих загальних судів в частині неухильного дотримання вимог чинного законодавства, зокрема статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», щодо інформаційного наповнення і функціонування офіційних веб-сторінок судів на веб-порталі судової влади України та виконання рішення ради суддів загальних судів від 28 лютого 2013 року № 12.

У II півріччі 2013 року на виконання рішення ради суддів загальних судів від 04 квітня 2013 року № 28 проведено вивчення організаційного забезпечення та діяльності судової палати з розгляду цивільних справ Апеляційного суду міста Києва, судової палати з розгляду кримінальних справ

апеляційного суду Львівської області та розпочато вивчення судової палати з розгляду кримінальних справ апеляційного суду Івано-Франківської області.

Діяльність ради суддів загальних судів висвітлюється на веб-сторінці ради на веб-порталі судової влади України, де розміщено склад ради суддів загальних судів, план роботи ради, положення, що затверджувалися радою – зокрема Положення про розгляд звернень громадян та юридичних осіб радою суддів загальних судів, Положення про нагородження. На сайті також розміщено інформацію для кандидатів на адміністративні посади в судах – Порядок підготовки і перелік документів, необхідних для розгляду радою суддів загальних судів питань щодо призначення суддів на адміністративні посади в місцевих, апеляційних загальних судах, Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ та звільнення їх з посад, висвітлено дані моніторингу щодо інформаційного наповнення веб-сайтів загальних судів, розпорядження голови ради суддів загальних судів та прийняті радою рішення. Заздалегідь розміщується інформація про заплановані засідання ради суддів загальних судів та орієнтовні порядки денні.

Відповідно до частини шостої статті 122 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», 24 жовтня 2013 року радою суддів загальних судів було заслухано інформацію голови Приморського районного суду міста Одеси Кічмаренка С. М. про діяльність суду та за результатами радою суддів було прийнято рішення від 24 жовтня 2013 року № 93, яким відзначено як позитивний приклад судового адміністрування організацію діяльності та внутрішні комунікації Приморського районного суду міста Одеси, які забезпечуються головою Приморського районного суду міста Одеси Кічмаренком С. М. та керівником апарату цього суду Німас І. Я., що дозволяє ефективно організувати і оптимізувати процес прийняття управлінських рішень, здійснювати ефективне управління, планування та контроль. Крім того, на виконання пункту восьмого рішення ради суддів загальних судів від 28 лютого 2013 року № 11, радою суддів загальних судів заплановано перше виїзне засідання ради суддів загальних судів з вказаних питань у квітні – травні 2014 року у місті Одесі, для детального ознайомлення з організаційним забезпеченням та діяльністю місцевих загальних судів, штатна чисельність суддів в яких перевищує п'ятнадцять суддів.

Також, 24 жовтня 2013 року на засіданні ради суддів загальних судів було розглянуто питання про стан і організацію проходження судьями загальних судів обов'язкової підготовки у Національній школі суддів України, встановленої статтею 54 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

За результатами розгляду вказаного питання радою суддів загальних судів прийнято рішення № 92, яким схвалено діяльність Національної школи суддів України, спрямовану на підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи та вдосконалення знань щодо ефективного здійснення правосуддя судами відповідної юрисдикції, реформування судової системи,

формування навичок організації, розуміння юридичної психології та засобів безконфліктного поводження в колективі.

Одночасно, під час заслуховування та обговорення інформації з зазначеного питання, радою суддів загальних судів було встановлено ряд негативних обставин.

Такими обставинами, які негативно впливають на організацію діяльності Національної школи суддів України та унеможливають успішне виконання нею покладених законом завдань та нівелюють її призначення, насамперед, є неналежне виконання судьями, які проходять підготовку у Національній школі суддів України, своїх обов'язків в частині систематичного та повного відвідування відповідних занять та лекцій.

На виконання вказаного рішення, головою ради суддів загальних судів було направлено звернення головам апеляційним та місцевим загальним судам з проханням звернути увагу суддів на оперативних нарадах, які відповідно до частини шостої статті 54 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» будуть проходити підготовку у Національній школі суддів України на необхідність повного відвідування занять та лекцій, а також необхідність дотримання вимог Кодексу суддівської етики, затвердженого 22 лютого 2013 року XI черговим з'їздом суддів України.

Радою суддів загальних судів у звітному періоді було приділено увагу також міжнародному співробітництву, а саме, 24 жовтня 2013 року на засіданні ради суддів загальних судів заслуховувалась інформація члена ради суддів загальних судів Бабія А. П. щодо співпраці ради суддів загальних судів та Проекту USAID «Справедливе правосуддя». За результатами розгляду вказаного питання, радою суддів загальних судів було прийнято рішення № 94, яким доручено голові ради Отрош І. О., для подальшої співпраці ради суддів загальних судів та Проекту USAID «Справедливе правосуддя», з метою зміцнення ролі органів суддівського самоврядування на всіх рівнях судової влади у визначенні напрямів розвитку судової системи, підвищення професіоналізму судового корпусу, успішного впровадження дієвих заходів, спрямованих на підвищення прозорості в діяльності судів, а також налагодження діалогу з інститутами громадського суспільства задля підвищення рівня громадської довіри до правосуддя, вступати в перемовини з керівництвом Проекту USAID «Справедливе правосуддя».

На виконання вказаного рішення, 13 листопада 2013 року головою ради суддів загальних судів Отрош І. О. та Кімонікс Інтернешнл Інк. /Проект Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Справедлива, незалежна та відповідальна судова влада України», було підписано протокол про співпрацю.

Метою підписання зазначеного протоколу про співпрацю є підтримка нормативно-правової бази законодавчого та інституційного реформування судових установ з метою зміцнення відповідальності та незалежності судової влади, приведення конституційного законодавства та нормативно-правової бази судової реформи у відповідність до європейських та міжнародних норм задля зміцнення підзвітності та незалежності суддів, а також підвищення

рівня прозорості та відповідальності в діяльності ключових судових установ, підвищення професіоналізму та ефективності судової системи України та посилення ролі інститутів громадянського суспільства у здійсненні моніторингу та підтримці ходу проведення судової реформи.

Неодноразово, на засіданнях ради суддів загальних судів, як і в I півріччі 2013 року так і в II півріччі 2013 року, предметом розгляду було питання про стан забезпечення апеляційних загальних судів та місцевих загальних судів відповідної області відповідними каналами зв'язку для належного функціонування системи відеоконференцзв'язку та готовність цих судів проводити судові засідання відповідно до процесуальних законодавств України із використанням системи відеоконференцзв'язку, а також досліджувалося питання щодо використання та проблем, які виникають при використанні вказаних систем апеляційними загальними судами та місцевими загальними судами відповідної області. Крім того, з вказаного питання радою суддів загальних судів проводився моніторинг ефективності використання відеоконференцзв'язку, стану забезпечення та проблемних питань, які виникають у апеляційних та місцевих загальних судах при проведенні судових засідань відповідно до процесуальних законодавств України із використанням системи відеоконференцзв'язку.

У зв'язку із набранням 15 серпня 2012 року чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо участі у судовому засіданні в режимі відеоконференції», прийнятого Верховною Радою України 04 липня 2012 року, у кримінальному, цивільному, господарському та адміністративному процесуальному законодавстві введено новели щодо проведення судового засідання в режимі відеоконференції.

Відеоконференція покликана захистити сторони від надмірної тривалості судового процесу, що є однією з найбільших проблем сучасного українського судочинства.

Найчастіше причиною судової тяганини є неявка учасників процесу до зали судового засідання. Проведення слухання в режимі відеоконференції заощаджує час та кошти, які витрачаються на доставку особи до приміщення суду, заощаджує час для проведення допиту свідка, що знаходиться в територіально відділеному місці від місця проведення судового засідання.

Поряд з цим, незважаючи на можливість розгляду справи в режимі дистанційного провадження та встановлення системи відеоконференції у приміщеннях судів, деякі суди взагалі її не застосовують під час відправлення правосуддя.

Проаналізувавши результати проведеного узагальнення, рада суддів загальних судів встановила, що основними проблемними питаннями використання системи відеоконференцзв'язку апеляційними та місцевими загальними судами є:

- незадовільна якість відтворення звуку та незадовільна якість зображення під час проведення сеансу відеоконференцзв'язку (мерехтіння зображення, затримка у відтворенні звуку на декілька секунд, тощо);
- низька швидкість каналу інтернет, що відображається на якості

відтворення звуку і якості зображення;

- монітори, на які виводяться зображення, а також техніка, за допомогою якої відбуваються сеанси відеоконференції, виходять з ладу;
- відсутність запасної апаратури та техніки.

Для відповідного реагування, результати проведеного радою суддів загальних судів моніторингу ефективності використання відеоконференцзв'язку, стану забезпечення та проблемних питань, які виникають у апеляційних та місцевих загальних судах при проведенні судових засідань відповідно до процесуальних законодавств України із використанням системи відеоконференцзв'язку, були скеровані до Державної судової адміністрації України.

За результатами проведеного радою суддів загальних судів моніторингу та на виконання рішення ради суддів загальних судів від 21 листопада 2013 року № 99, з метою підвищення оперативності та якості здійснення правосуддя, головою ради суддів загальних судів Отрош І. О. було направлено звернення головам апеляційних та місцевих загальних судів з проханням вжити заходів для забезпечення активного використання при здійсненні правосуддя встановлених систем відеоконференцзв'язку.

25 грудня 2013 року на засіданні ради суддів загальних судів було розглянуто питання про результати усунення недоліків функціонування систем відеоконференцзв'язку апеляційних та місцевих загальних судів, виявлених за результатами проведеного радою суддів загальних судів моніторингу, та про результати моніторингу стану забезпечення та використання апеляційними та місцевими загальними судами системи відеоконференцзв'язку. За результатами розгляду вказаного питання, радою суддів загальних судів було прийнято рішення № 109, яким відзначено як позитивний приклад забезпечення активного використання судами при здійсненні правосуддя встановлених систем відеоконференцзв'язку роботу апеляційних судів Запорізької, Кіровоградської та Херсонської областей, а також роботу Кіровоградського, Ленінського районних судів міста Кіровограда, Печерського, Солом'янського районних судів міста Києва, Перевальського районного суду Луганської області та Скадовського районного суду Херсонської області.

Крім того, Державній судовій адміністрації України доручено вжити заходів щодо проведення щомісячного моніторингу стану використання апеляційними та місцевими загальними судами системи відеоконференцзв'язку.

Наказом голови Державної судової адміністрації України №73 від 01 червня 2013 року відповідно до частини першої статті 135 Кримінального процесуального кодексу України, частини шостої статті 74 Цивільного процесуального кодексу України, частини п'ятої статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус судів» та з метою забезпечення своєчасного інформування учасників судового процесу (кримінального провадження) про час і місце розгляду справи, було затверджено Порядок надсилання учасникам

судового процесу (кримінального провадження) текстів судових повісток у вигляді SMS-повідомлень.

Так, рішенням ради суддів загальних судів №110 від 25 грудня 2013 року за результатами проведеного Державною судовою адміністрацією України моніторингу використання апеляційними та місцевими загальними судами порядку щодо надсилання судами учасникам судового процесу (кримінального провадження) текстів судових повісток у вигляді SMS-повідомлень за період з 20 вересня по 20 грудня 2013 року, було відзначено як позитивний приклад забезпечення активного використання SMS-повідомлень при здійсненні правосуддя роботу апеляційного суду Дніпропетровської області, а також роботу Красногвардійського, Індустріального, Самарського, Жовтневого районних судів міста Дніпропетровська, Кіровського районного суду міста Кіровограда, Каховського міськрайонного суду Херсонської області, Дніпровського, Суворовського районних судів міста Херсона та Цюрупинського районного суду Херсонської області.

Поряд з цим, незважаючи на можливість повідомлення учасників судового процесу (кримінального провадження) про місце та час розгляду справи шляхом направлення відповідних текстів SMS-повідомлень, деякі суди взагалі не використовують відповідний функціонал автоматизованої системи документообігу суду для направлення SMS-повідомлень.

З огляду на викладене та з метою забезпечення своєчасного інформування учасників судового процесу (кримінального провадження) про час і місце розгляду справи, головою ради суддів загальних судів направлено звернення головам апеляційних та місцевих загальних судів з проханням вжити заходів для забезпечення активного використання при здійсненні правосуддя відповідного функціоналу автоматизованої системи документообігу суду для направлення SMS-повідомлень.

Рада суддів загальних судів як орган суддівського самоврядування не залишилась осторонь і тих нагальних проблем, що виникають у місцевих загальних судах, у тому числі з питань узгодження єдиної правової позиції та вірного формування судової практики при застосуванні Кримінального процесуального кодексу України (надалі за текстом – КПК України).

Так, у зв'язку з набранням чинності Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року, у слідчих суддів при застосуванні положень розділу II даного Кодексу «Заходи забезпечення кримінального провадження» виникає низка проблемних питань.

Для вирішення означеного питання, головою ради суддів загальних судів було підготовлено лист до Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ з проханням надати методичну допомогу місцевим загальним судам з метою однакового застосування норм Кримінального процесуального кодексу України.

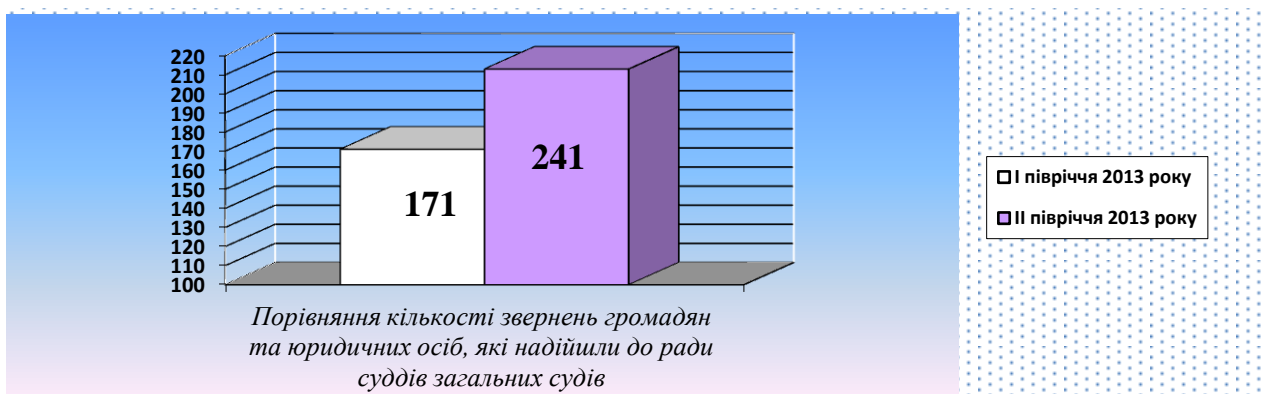
На передостанньому засіданні ради суддів загальних судів 21 листопада 2013 року було прийнято рішення № 105 про скликання IV конференції суддів загальних судів.

26 грудня 2013 року рішення № 120 на основі вивчення поданих зборами суддів пропозицій відповідно до статей 115 та 116 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо кандидатів у делегати на IV конференцію суддів загальних судів, виходячи з досвіду їх роботи і авторитету, на підставі результатів голосування, радою суддів загальних судів визначено згідно з пунктом 4 частини шостої статті 122 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» склад конференції суддів загальних судів та схвалено орієнтовний порядок денний IV конференції суддів загальних судів.

Інформація щодо розгляду звернень громадян та юридичних осіб у II півріччі 2013 року

Організація роботи зі зверненнями громадян, що надійшли до ради суддів загальних судів, здійснювалася відповідно до вимог Конституції України та Закону України "Про судоустрій і статус суддів", постанови Пленуму Верховного Суду України від 13.06.2007 № 8 "Про незалежність судової влади", з урахуванням положень Закону України "Про звернення громадян", Указу Президента України від 07.02.2008 № 109/2008 "Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування", постанови Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 № 348 "Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації", Положення «Про порядок розгляду звернень громадян і юридичних осіб радою суддів загальних судів» затвердженого рішенням ради суддів загальних судів від 14 травня 2013 року № 31.

Упродовж **II півріччя 2013 року** до ради суддів загальних судів надійшло 241 звернень громадян, їх представників та юридичних осіб. В **I півріччі 2013 року** таких звернень було 171.

Найбільша частина звернень надійшла на адресу ради суддів загальних судів безпосередньо від громадян та їх представників, керівників підприємств, установ, організацій. Інша частина звернень надійшла з державних органів влади та інших установ, до яких громадяни зверталися з питань захисту своїх прав (Адміністрації Президента України, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради юстиції, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та інших установ).

Порядок надходження звернень:

<i>№</i>	<i>Порядок надходження</i>	<i>Загальна кількість звернень за I півріччя 2013 року</i>	<i>Загальна кількість звернень за II півріччя 2013 року</i>
<i>1.</i>	Адміністрація Президента України	<i>3</i>	<i>-</i>
<i>2.</i>	Верховний Суд України	<i>1</i>	<i>-</i>
<i>3.</i>	Вищий спеціалізований суд України	<i>2</i>	<i>1</i>
<i>4.</i>	Вища рада юстиції	<i>1</i>	<i>9</i>
<i>5.</i>	Вища кваліфікаційна комісія суддів України	<i>19</i>	<i>5</i>
<i>6.</i>	Міністерство юстиції України	<i>-</i>	<i>1</i>
<i>7.</i>	Народні депутати України	<i>-</i>	<i>1</i>
<i>8.</i>	Органи прокуратури	<i>2</i>	<i>1</i>
<i>9.</i>	Рада суддів України	<i>11</i>	<i>11</i>
<i>10.</i>	Державна судова адміністрація України	<i>17</i>	<i>9</i>
<i>11.</i>	Виправні колонії, СІЗО	<i>2</i>	<i>4</i>
<i>12.</i>	Громадяни, громадські організації, юридичні особи	<i>113</i>	<i>199</i>
<i>13.</i>	<i>Всього:</i>	<i>171</i>	<i>241</i>

За результатами розгляду звернень громадянам, їх представникам та юридичним особам в межах компетенції ради суддів загальних судів надавалися обґрунтовані та вичерпні відповіді у встановлені чинним законодавством строки.

За результатами розгляду звернень:

<i>№</i>	<i>Результати розгляду</i>	<i>Кількість за I півріччя 2013 року</i>	<i>Кількість за II півріччя 2013 року</i>
<i>1.</i>	Надано відповідь та роз'яснення	<i>146</i>	<i>156</i>
<i>2.</i>	Направлено на перевірку	<i>10</i>	<i>37</i>
<i>3.</i>	Направлено за належністю	<i>15</i>	<i>37</i>
<i>4.</i>	Знаходиться на розгляді	<i>-</i>	<i>11</i>
<i>5.</i>	<i>Всього:</i>	<i>171</i>	<i>241</i>

Звернення, що надійшли на розгляд до ради суддів загальних судів протягом II півріччя 2013 року, можна умовно поділити за предметом звернення за такими напрямками: неправомірні дії судді; неналежна організації роботи суду; порушення норм матеріального та процесуального права при розгляді судових справ; незадоволення винесеним рішенням по справі, тощо.

Значна кількість звернень, як і у II півріччі 2013 року, що надійшли до ради суддів загальних судів, підставою яких є порушення строків розгляду судових справ, викликана об'єктивними причинами, такими як:

- неявка в судові засідання учасників (сторін, адвокатів, свідків, прокурорів та інших);
- тривалий розгляд справ часто пов'язаний з реалізацією заінтересованою стороною свого процесуального права на оскарження первинних ухвал та їх розгляду в суді апеляційної чи касаційної інстанції;
- тривале за часом виконання експертними установами призначених судом експертиз по справах, виконання органами досудового слідства (розслідування) постанов суду щодо перевірки та уточнення фактичних даних, одержаних у ході судового слідства, вирішення судом численних клопотань та заяв сторін.

Значна кількість звернень надійшла на упередженість, неетичну поведінку суддів, зневажливе відношення з боку суддів до учасників процесу та їх неправомірні дії.

В деяких зверненнях громадяни посилались на порушення, на їх думку, судьями норм матеріального та процесуального права як під час розгляду справи по суті, так і на стадіях апеляційного та касаційного оскарження судових рішень.

Отже, вирішення питань, порушених у значній частині звернень (скаргах, заявах, пропозиціях), не відноситься до компетенції ради суддів загальних судів, оскільки стосується питань дисциплінарної відповідальності суддів, незадоволення результатом вирішення судом справи

тощо. За наслідками розгляду таких звернень заявникам надавались відповідні роз'яснення.

Слід зазначити, що також у значній частині звернень громадян та юридичних осіб висловлюється незадоволення діями суддів та рішеннями, прийнятими судами. За наслідками опрацювання та розгляду таких звернень громадянам та юридичним особам радою суддів загальних судів детально роз'яснювався порядок оскарження рішень суду та інші положення процесуального законодавства, яким регулюються порушені у зверненні питання.

Узагальнення показало, що переважна кількість звернень є необґрунтованими, що в більшості випадків викликано наявністю в справах двох протилежних інтересів, які інколи учасники процесу намагаються вирішити шляхом оскарження судових рішень не процесуальним шляхом, а шляхом звернення зі скаргами до органів державної влади, інших установ і організацій, в тому числі і до органів суддівського самоврядування.

Якщо проаналізувати повторні звернення, в яких висловлюється незадоволення рішенням по справі чи відповіддю на попередні звернення, то можна зробити висновок, що ці звернення надходять від громадян та юридичних осіб, які обрали метод оскарження як метод впливу на суд.

Разом з цим, мали місце і не чисельні обґрунтовані заяви та скарги громадян щодо недосконалої роботи апаратів судів. За наслідками опрацювання таких звернень зверталась увага голів відповідних судів на необхідність невідкладного усунення порушень, виявлення причин та умов, що сприяли їх виникненню для недопущення аналогічних ситуацій в подальшому.

Висновки:

1. У II півріччі 2013 року діяльність ради суддів загальних судів була спрямована на створення належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної діяльності Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, апеляційних та місцевих загальних судів та суддів; утвердження незалежності суду, забезпечення захисту суддів від втручання в їх діяльність, підвищення рівня роботи з вирішення кадрових питань у системі апеляційних та місцевих загальних судів, а також здійснення контролю за організацією діяльності загальних судів; інформацію Голови Державної судової адміністрації України та його заступників з питань організаційно - матеріального забезпечення стану апеляційних та місцевих загальних судів.

2. Як і в I півріччі 2013 року, у II півріччі 2013 року до порядку денного засідання ради суддів загальних судів було включено питання щодо моніторингу стану інформаційного наповнення веб-сайтів загальних судів та їх оновлення. Робота ради суддів загальних судів в цьому напрямку була направлена на сприяння підвищення прозорості функціонування судової влади, зміцненню суддівського самоврядування, вдосконаленню адміністрування в загальних судах шляхом висвітлення на офіційному веб-

сайті ради інформації про діяльність ради суддів загальних судів, а також інформаційного наповнення веб-сайтів загальних судів та їх оновлення, забезпечення доступу засобів масової інформації до участі у відкритих засіданнях ради суддів загальних судів.

3. Радою суддів загальних судів як і в I півріччі 2013 року так і в II півріччі 2013 року вживались заходи, спрямовані на підвищення ефективності діяльності по виконанню судових рішень, шляхом доручення Державній судовій адміністрації України здійснити заходи щодо надання судам загальної юрисдикції інформації про реєстраційні номери облікових карток платників податків боржників та стягувачів, а також прискорення вжиття заходів для забезпечення судів загальної юрисдикції доступом до відповідного функціоналу програмного продукту Д-3.

4. За аналізований період також відзначається активною роботою з вирішення кадрових питань: за шість місяців 2013 року радою суддів загальних судів Вищій раді юстиції внесено 177 подань: 158 подань про призначення суддів на адміністративні посади голови суду чи заступника голови суду, 17 подань про звільнення суддів з посад заступників голів судів з подальшим їх призначенням на посади голів судів, 2 подання про звільнення судді з посади голови суду за їх власним бажанням.

5. Проведений аналіз звернень громадян свідчить, що вирішення питань, порушених у значній частині звернень (скарг, заяв, пропозицій) не відноситься до компетенції ради суддів загальних судів, оскільки стосується питань дисциплінарної відповідальності суддів, затягування розгляду справ, незадоволення результатом вирішення справи, тощо.

Аналіз повторних звернень громадян показує, що їх надходження викликано неправильним розумінням отриманих роз'яснень.

При опрацюванні звернень громадян та юридичних осіб, рада суддів загальних судів вживає всі необхідні заходи щодо підвищення рівня правових знань громадян та юридичних осіб про судові процедури, функціонування судової системи та порядок захисту своїх прав і охоронюваних законом інтересів.